

ЧЕК-ЛИСТ ТИПОВИХ ОЗНАК КОРУПЦІОГЕННИХ ФАКТОРІВ У ПРОЄКТАХ АКТИВ

1. Невиправдана дискреція в управлінських повноваженнях

Індикатори:

- 1) оцінювання на власний розсуд юридичних фактів, внаслідок чого можуть виникати, змінюватись або припинятись правовідносини;*
- 2) обрання без чітких критеріїв та/або обґрунтування одного із декількох управлінських рішень, форм реагування;*
- 3) відсутність визначеного алгоритму чи строку здійснення юридично значущих дій;*
- 4) установа правил, процедур і наділення повноваженнями з перевірки дотримання цих правил однієї і тієї самої посадової (службової) особи, органу, підрозділу.*

Вказані індикатори найбільш поширені у проєктах актив з основної діяльності, проте можуть бути й в інших видах.

2. Нечітке визначення завдань, форм діяльності та відповідальності владного суб'єкта

Індикатори:

- 1) невизначеність змісту службової діяльності та обов'язків відповідального суб'єкта;*
- 2) неможливість установа конкретної відповідальної особи за визначені в акті форми діяльності (управлінських рішень);*
- 3) делегування повноважень відповідального суб'єкта юридичним особам приватного права або іншим суб'єктам без достатніх підстав.*

Вказані індикатори зазвичай властиві для проєктів актив з основної діяльності.

3. Створення не виправданих перешкод у реалізації прав чи інтересів особи

Індикатори:

- 1) створення без достатнього обґрунтування обмежень у доступі до органу чи посадової особи, зокрема встановлення незручного для споживачів послуг графіка роботи або прийому, зайвих пунктів охорони чи обмеженого входу;*
- 2) невикористання можливостей надання послуг онлайн, автоматизованого керування чергою, штучне створення черг, розміщення на великій відстані окремих елементів надання єдиної або взаємопов'язаних послуг;*
- 3) довільне право витребування від фізичних чи юридичних осіб додаткових відомостей, документів, інформації тощо або не передбачених законодавством документів;*
- 4) відсутність або необґрунтоване обмеження доступу до інформації стосовно процедури надання послуги.*

Вказані індикатори властиві для усіх видів проєктів актив.

4. Необґрунтоване встановлення пільг, переваг або інших привілеїв

Індикатори:

- 1) надання переваг фізичним або юридичним особам при прийнятті рішень, затвердженні (погодженні) висновків;*
- 2) призначення на посаду без додержання конкурсних процедур (у разі якщо заміщення вакантних посад відбувається за результатами конкурсного відбору);*

3) присвоєння рангів, спеціальних звань без додержання встановлених процедур або відсутність зрозумілого алгоритму їх присвоєння;

4) призначення окремим працівникам виплат, на які вони не мають права;

5) застосування до певної категорії осіб винятків з антикорупційних вимог, заборон та обмежень.

Зазначені індикатори можуть міститися в усіх видах проєктів актів, проте особливо поширені у кадрових.

5. Використання словесних конструкцій, що спричиняють суб'єктивність рішень органу влади

Індикатори:

1) правова невизначеність - використання у проєктах актів формулювань, що створюють неможливість зрозумілого та прозорого прогнозування алгоритму прийняття управлінських рішень чи наслідків їх застосування: "має право визначити/вимагати", "може", "іншими вимогами", "певні умови", "додатково", "іншими нормативно-правовими актами", "іншими актами законодавства", "тощо" та ін.;

2) оціночні категорії - використання у проєктах актів формулювань, що допускають прийняття управлінських рішень залежно від суб'єктивної оцінки: "ефективне вжиття заходів", "відповідні вимоги", "достатня інформація", "у разі необхідності", "серйозні економічні проблеми", "суттєвий вплив", "значні порушення", "несуттєві зміни" тощо.

Перелік вказаних словесних конструкцій та/або їх поєднання не є виключним. Тому ідентифікація їх корупціогенності у кожному випадку має супроводжуватися комплексним аналізом положень проєкту акта, подекуди з аналізом пов'язаних правових джерел чи відносин.

Вказані індикатори властиві для проєктів актів з основної діяльності або з адміністративно-господарських питань.

6. Прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів

Індикатори:

1) встановлення премій, надбавок, виплат, призначення чергувань, відпусток тощо в умовах реального конфлікту інтересів (стосовно себе, близьких або інших пов'язаних приватними інтересами осіб);

2) відсутність альтернативи та покладення функцій на єдину посадову особу, що унеможливорює автоматичне прийняття рішень поза конфліктом інтересів;

3) призначення на посади прямого підпорядкування близьких осіб або інших осіб, щодо яких посадова особа має приватні інтереси;

4) прийняття адміністративно-господарських рішень в умовах конфлікту інтересів стосовно контрагентів та інших партнерів органу.

Ці індикатори властиві для проєктів актів з адміністративно-господарських та кадрових питань.

7. Недостатня прозорість контрольно-наглядових повноважень

Індикатори:

1) відсутність детального алгоритму проведення перевірок та переліку завдань (об'єктів) перевірки, неврегулювання меж прийняття рішень за результатами здійснення контрольних повноважень та їх виконання;

2) можливість необґрунтованого планування перевірок у незручній для об'єкта перевірки час та спосіб;

3) відсутність автоматизованого розподілу завдань з реалізації контрольних повноважень, де такий розподіл визначений законодавством;

4) невизначеність підстав для здійснення державного нагляду (контролю), проведення перевірок;

5) відсутність механізму ротації працівників, залучених до реалізації контрольних повноважень.

Вказані індикатори властиві передусім для проєктів актів з основної діяльності.

8. Корупційні вразливості процедур публічних закупівель

Індикатори:

1) невиправдані дискреційні повноваження відповідальних посадових осіб під час проведення публічних закупівель;

2) юридична невизначеність обов'язків посадових осіб, відповідальних за організацію та проведення публічних закупівель та/або ведення договірної роботи.

Вказані індикатори властиві для проєктів актів з основної діяльності або адміністративно-господарських питань.

Більш детальну інформацію можна отримати за посиланням <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/09/Metodychna-nastanova-Vizuvannya-antykoruptsijnym-upovnovazhenym-proyektiv-aktiv-organizatsiyi-publichnogo-sektoru.pdf>.